

'DE LOTUSHOUDING HEEFT HIJ ONDER DE KNIE'

JAN DE PUTTER

Tussen 13 mei en 5 augustus 2016 werden de lezers van *NRC Handelsblad* op de achterpagina van hun lijfblad verblijd met het feuilleton *Van den vos*, geschreven door het enfant terrible van de Nederlandse literatuur, Anton Dautzenberg. 'Elke tijd krijgt de Reynaert die het verdient, vandaar dat A.H.J. Dautzenberg met zijn 21ste-eeuwse versie van *Van den vos Reynaerde* komt', zo werd elke aflevering ingeleid. In dit verhaal is de vos de oude niet meer. De tijd dat hij met zijn wapenbroeder De Wolf de Wildernis onveilig maakte is al lang voorbij. Hij droomt ervan om zijn kinderen te laten zien hoe je met list en bedrog de anderen de baas kan zijn en zo de Wildernis onveilig maken. De Vos is in een scheiding geraakt en leeft nu in de Stad in een Vinex-wijk: gelijksoortige gevels, uniforme huisdeuren, keurig aangeharkte voortuintjes. 'De Vinex wijk kent u natuurlijk als geen ander, dus u begrijpt de verstopzucht van De Vos', spreekt Dautzenberg de lezers van de *NRC* aan.

Ook in *De Leeuw* kan de lezer van de *NRC* zich inleven: 'U kunt vast begrip opbrengen voor *De Leeuw*, u leeft immers voorzichtig, ook u loopt in uw leven liever geen onnodige risico's.' *De Leeuw* heeft problemen, de Wildernis is op drift geraakt. Zijn raadgevers verschillen van mening over het waarom. De Hond heeft opiniepeilingen gehouden. Zou hij de voornaam Maurice hebben? De resultaten van zijn enquêtes zijn in ieder geval weinig eenduidig. *De Leeuw* houdt hem voor: 'Vorige week beweerde je met grote stelligheid dat de kloof tussen dit en dat, tussen zus en zo, dat onevenwichtigheid de oorzaak was van de groeiende onrust. En nu zijn het weer vreemde invloeden?' Later in het verhaal blijken de vreemde invloeden rode oogjes in de Wildernis te zijn, weerspiegelingen van de angsten van de brave burger.

De Leeuw wil *De Vos* inschakelen om de problemen in de Wildernis op te lossen. *De Vos* is weinig genegen om zijn medewerking te verlenen, want *De Leeuw*'s medewerker *De Wolf* is er met zijn vrouw vandoor gegaan en woont nu in Maupertuus. 'Ook hij had de vrouw van zijn partner weleens bepoteld, maar dat was slechts een libertaire handeling, een anarchistische daad, zo ging dat indertijd.' Door de scheiding is zijn leven ontregeld. *De Vos* reageert niet

op mailtjes en telefoontjes van De Beer en De Kat, gegrepen door angst, bang om afgewezen te worden en bevreesd voor de confrontatie met De Wolf. Uiteindelijk besluit De Leeuw zelf te gaan.

De Vos heeft zich opgesloten in zijn huis en verdoet zijn tijd met meditatie. Hij is op zoek naar de hunkering van het niet-bestaan. De Vos heeft al 'de Lotushouding [...] onder de knie, maar de deur naar het onderbewustzijn blijft dicht.' Het bezoek van De Leeuw gaat dat veranderen ...

Dautzenberg heeft een fabel geschreven over het moderne leven in een Vinex-wijk. 'Laten we nog even meeluisteren, misschien kunnen we lessen trekken uit de gebeurtenissen.' In een moderne samenleving worden conflicten niet meer opgelost als in de middeleeuwen. Brute kracht, list en bedrog als in het middeleeuwse voorbeeld hebben afgedaan, tegenwoordig worden conflicten opgelost met mindfulness. Het levert een hilarisch en een onheilspellend slot op. Dautzenberg heeft namelijk twee versies van het slot geschreven, een dystopisch slot voor de pessimisten en een homo-erotisch slot voor de gelovigen in licht en liefde.

Het lijkt alsof het verhaal geen expliciete moraal heeft, maar in aflevering zes schrijft Dautzenberg wel iets dat er dicht bij komt. In uitermate fraai geformuleerde zinnen zegt de verteller het volgende:

Ja, ook ik zie in de Wildernis onrust ontstaan, maar wat precies de oorzaak is, heb ik nog niet kunnen achterhalen. Ik ben geen journalist, complottist of wetenschapper. En nu terug naar het verhaal, want metaverhandelingen zijn uit de mode, het leven moet klein en knus blijven.

Het zal duidelijk zijn: Dautzenberg richt zijn pijlen op wollige, psychoprietpraat en de theemutsmentaliteit. Het is een satire op het burgerlijke leven van de NRC-lezer voor wie loslaten belangrijker is dan de confrontatie zoeken. Dautzenbergs feuilleton is tenenkrommende humor, heerlijk!

Anton Dautzenberg, *Van den vos*, in: *NRC Handelsblad*, 13 mei-5 augustus 2016.